

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **H. A. E. K.**, zast. Mgr. Karin Poncza Hadwigerovou, advokátkou se sídlem Příčná 1, Havířov, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 2. 2020, č. j. OAM-14/LE-BA02-LE31-2020, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. 1. 2021, č. j. 62 Az 17/2020 - 41,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Dne 17. 1. 2020 žalobce požádal v zařízení pro zajištění cizinců o udělení mezinárodní ochrany. Jeho žádosti předcházela kontrola Policie České republiky, při níž bylo zjištěno, že žalobce nedisponuje platným pobytovým oprávněním. Platnost povolení k přechodnému pobytu totiž skončila dne 6. 11. 2019, přičemž žalobci byla stanovena lhůta 60 dnů k vycestování. Žalobce byl zároveň zařazen do databáze nežádoucích osob a dne 14. 1. 2020 byl zajištěn za účelem správního vyhoštění na dobu 30 dnů.

[2] Jako důvod své žádosti uvedl pokrevní mstu. Obává se, že by mohl být terčem útoku ve sporu dvou rodin žijících v oblasti el Saidi. V České republice žije již několik let. Před dvěma lety byl zpět v Egyptě, kde pobýval asi deset měsíců. Rodina jej varovala, že mu hrozí smrt kvůli krevní mstě. Státní orgány o pomoc nepožádal, jelikož takové problémy nedokážou řešit, pouze rodiny usmírují. Během svého pobytu však žádné problémy neměl, snažil se měnit místo pobytu, bydlel mimo centrum města. Problém s rodinou, která se jmenuje A. A., by nemohl vyřešit přestěhováním v rámci Egypta, protože by jej našli kdekoliv. V České republice žije jeho bývalá manželka s jeho nezletilou dcerou, obě české občanky. Výživné neplatí, jelikož nemá dostatečné prostředky. Poslední dva měsíce před pohovorem k žádosti o mezinárodní ochranu dceru neviděl, matka neodpovídala na zprávy.

[3] Žalovaný dne 26. 2. 2020 rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“ a „napadené rozhodnutí“).

[4] Žalobu proti napadenému rozhodnutí Krajský soud v Ostravě v záhlaví označeným rozsudkem (dále jen „krajský soud“ a „napadený rozsudek“) zamítl. Po podrobném shrnutí správního spisu uvedl, že žalovaný zjistil skutkový stav i informace o politické a bezpečnostní situaci v Egyptě v dostatečném a aktuálním rozsahu. Soudcovská nezávislost a právo na soudní ochranu nejsou v Egyptě nikterak porušovány. Žalobce se nikdy ohledně svého pronásledování jinou soukromou osobou na státní orgány s žádostí o pomoc neobrátil a netvrdil, že by mu v tom cokoliv bánilo. Žalobcem uváděné skutečnosti nelze podřadit pod žádné z azylově relevantních důvodů.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí proti napadenému rozsudku kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Namítl, že skutkový stav, z něhož žalovaný vycházel, se odchyluje od tvrzení stěžovatele. Krajský soud převzal odůvodnění žalovaného a jeho rozsudek neobsahuje dostatek důvodů pro zamítnutí žaloby, protože je nepřezkoumatelný. Z napadeného rozsudku nevyplývá, že by krajský soud zjišťoval, zda stěžovatel mluví česky. Stěžovateli měl být ustanoven tlumočník za účelem překladu listin do arabštiny.

[7] Stěžovatel namítá, že nemůže ze země vycestovat, jelikož se na území České republiky nachází jeho nezletilá dcera, s níž má velmi dobrý vztah a chce s ní udržovat pravidelný kontakt. V červnu 2018 vycestoval, aby zaopatřil svou dceru, což vyvrací závěr žalovaného, že nechce přispívat na její výživné. Krajský soud se nevypořádal s hlediskem přiměřenosti dopadů napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatele, ačkoliv je zřejmé, že na území České republiky má svou bývalou manželku a nezletilou pětiletou dceru, s níž udržuje pravidelný kontakt. Měl být zohledněn nejlepší zájem dítěte. Před rozhodnutím o zrušení svého přechodného pobytu o mezinárodní ochranu z logiky věci nežádal.

[8] Stěžovatel dále uvádí, že v Egyptě vládne represivní režim, který porušuje lidská práva obyvatelstva a není na seznamu bezpečných zemí. V době posledního pobytu v Egyptě od června 2018 do dubna 2019 se skrýval. Jeho rodina ho varovala, že mu hrozí nebezpečí. Pronásledování v minulosti je závažným ukazatelem odůvodněnosti obav žadatele z pronásledování, pokud neexistují důvody domnívat se, že pronásledování se již nebude opakovat. Podklady rozhodnutí stěžovatel nepovažuje za objektivní a dostatečné ke zjištění individuálního stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Z napadeného rozhodnutí nevyplývá, na základě jakých skutečností dospěl žalovaný k závěru, že se azylový příběh stěžovatele nejeví reálným a opodstatněným. Platí pravidlo, v případě pochybností ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu.

[9] Ochrana státních orgánů před pronásledováním ze strany soukromých osob musí být účinná a nesmí být pouze dočasná. Má se za to, že ochrana je poskytována, pokud státní orgány učiní přiměřené kroky k zabránění pronásledování nebo způsobení vážné újmy.

pokračování

Krajský soud ani žalovaný se nezabývali praktickým uplatňováním ochrany a její účinnosti. Nepostačuje konstatovat, že stěžovatel nevyužil právní prostředky ochrany domovského státu. Žalovaný se měl na tuto otázku zaměřit i při dokazování a zjistit, jak systém funguje v praxi, zda jsou ochranné prostředky dostupné. Možnost vnitřního přesídlení je nutno hodnotit komplexně s ohledem na bezpečnostní a politickou situaci. To žalovaný ani krajský soud neučinili. Pouze odkázali na to, že při posledním pobytu stěžovatele ho rodina nenašla. Informace shromážděné žalovaným jsou účelové a nedostatečné.

[10] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že napadené rozhodnutí i rozsudek krajského soudu jsou v souladu se zákonem. Podařilo se vyvrátit tvrzení stěžovatele. Obava byla pouze hypotetická a v Hurgádě žádné potíže neměl. Na státní orgány se s žádostí o pomoc neobrátil, ačkoliv mu v tom nic nebránilo. Z podkladů nevyplývá, že v Egyptě nebylo možno obrátit se na státní orgány. Obecné tvrzení o neúčinnosti ochrany není relevantní. Situace v Egyptě byla podrobně a náležitě zvážena. Rozsudek krajského soudu je přezkoumatelný. Potřeba ustanovení tlumočníka nevyšla v řízení najevo.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že stěžovatel je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.). Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[12] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou její přijatelnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. ve znění do 31. 3. 2021 a dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná.

[13] Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. ve znění do 31. 3. 2021 nemusí být usnesení o odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost odůvodněno. Přestože by v tomto případě bylo možné kasační stížnosti odmítnout bez odůvodnění, Nejvyšší správní soud nad rámec zákonného požadavku stručné odůvodnění svého usnesení připojuje.

[14] Podle § 104a s. ř. s. ve znění do 31. 3. 2021 Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, jestliže ta svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“ byl v usnesení Nejvyššího správního soudu dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS (dostupné stejně jako ostatní zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu z www.nssoud.cz), vyložen tak, že kasační stížnost bude posouzena jako přijatelná v případě, že (1) vznáší ne plně prejudikovanou právní otázku; (2) obsahuje právní otázku, která je dosavadní judikaturou řešena rozdílně; (3) je potřeba učinit judikurní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této

kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

[15] Stěžovatel k otázce přijatelnosti své kasační stížnosti nic netvrdil. Ze setrvalé judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční. Obsah a kvalita kasační stížnosti do značné míry předurčují nejen rozsah přezkumné činnosti, ale i obsah rozhodnutí soudu (viz např. rozsudek ze dne 26. 1. 2015, č. j. 8 As 109/2014 - 70). Jde proto k tíži stěžovatelů, pokud v kasační stížnosti nespecifikují skutkové a právní důvody, pro které napadají rozhodnutí krajského soudu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 Afs 104/2004 - 54, či ze dne 18. 7. 2013, č. j. 9 Afs 35/2012 - 42) a netvrdí důvody, pro které má být kasační stížnost přijatelná.

[16] Jestliže krajský soud dospěl k totožným závěrům jako žalovaný, nelze to podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu hodnotit jako nepřezkoumatelnost spočívající v jiné vadě řízení před soudem. Nejvyšší správní soud odkazuje na rozsudek ze dne 26. 2. 2016, č. j. 5 Azs 168/2015 - 36, dle něhož: *„nepřezkoumatelnost rozsudku nemůže být způsobena ani tím, pokud krajský soud v odůvodnění svého rozhodnutí zhodnotí průběh správního řízení, ztotožní se s postupem správního orgánu a jeho závěry souhlasně aprobuje. Z uvedeného nelze dovozovat, že by se soud námitkami stěžovatele nezabýval, nepodrobil hodnocení žalovaného vlastním úvahám, ale pouze převzal jeho názory“*.

[17] Krajský soud postupoval zcela v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, jestliže projednal věc v českém jazyce. Nejsou dány důvody pro ustanovení tlumočníka podle § 18 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, tj. ustanovení tlumočníka není potřeba, reaguje-li cizinec v řízení před soudem na úkony soudu činěné v českém jazyce svými podáními činěnými rovněž v českém jazyce.

[18] Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 - 62, platí, že *„pokud je zjevné, že orgány v zemi původu nejsou schopny (např. proto, že vůbec neexistují) či ochotny (např. proto, že určitou skupinu ve společnosti systematicky odmítají chránit, ač ji samy neperzekuuji) poskytnout účinnou ochranu před vážnou újmou způsobenou nestátními subjekty, rovněž nelze po žadateli požadovat, aby se na tyto orgány obracel. [...] Pokud to však zjevné není, [...], žadatel musí v pohovoru se žalovaným uvést [...], proč se na poskytovatele ochrany s žádostí neobrátil; [...] břemeno tvrzení ohledně nedostupnosti (resp. nedostatečnosti) ochrany v zemi původu leží na straně stěžovatelky.“* Krajský soud správně poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž *„[s]kutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny.“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48). Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2015, č. j. 4 Azs 63/2005 - 55, vyplývá, že *„[d]ůvodem pro udělení mezinárodní ochrany formou azylu (§ 12 zákona č. 325/1999, o azylu) není, odešel-li žadatel ze země původu pro obavy ze msty soukromé osoby*

pokračování

(věřitele, jemuž nesplatil dluh), nadto za situace, kdy vybrožování ani neoznámil policii a o azyl požádal v České republice teprve poté, kdy mu zde bylo uděleno správní vyhoštění.“ Krajský soud v bodech 11 a 12 napadeného rozsudku posoudil otázku v souladu s výše citovanou judikaturou, od které nebylo jakéhokoliv důvodu se odchýlovat. Neúčinnost a nedostupnost ochrany ze strany státních orgánů nelze dovodit pouze na základě obecného konstatování, že tyto se takovými věcmi nezabývají. Stěžovatel navíc při pohovoru sám uvedl, že státní orgány se pokoušejí rodiny usmířovat. Vedle toho však neuvedl žádné konkrétní tvrzení týkající se jeho situace. Zjevná neúčinnost ochrany ze strany státu z podkladů rozhodnutí, jež byly dostatečně shromážděny, nevyplývá. Nejvyšší správní soud v této souvislosti odkazuje také na závěry rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003 - 43, dle kterého, „neučinil-li stěžovatel žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jeho původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že mu taková ochrana nebyla poskytnuta, případně že by mu sice byla poskytnuta, ale neúčinně“.

[19] Ohledně reálnosti hrozícího nebezpečí pronásledování Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem, že v průběhu správního řízení nevyplývalo, že by byl stěžovatel ať už osobně, či zprostředkovaně skrze svoji rodinu někdy v minulosti vystaven útokům druhé zneprátené rodiny nebo že by se - pokud jde o vykonání krevní msty - setkal s přímými výhrůžkami či aktivním jednáním těchto osob. Své obavy odůvodňuje jen obecnými obavami své rodiny, aniž by uvedl, z čeho reálně tyto obavy pramení (např. výhrůžky, konkrétní incident či náznaky pátrání po stěžovateli). Krajský soud stěžovatelova tvrzení správně shledal azylově nerelevantní (obdobně např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2019, č. j. 6 Azs 2/2019 - 56).

[20] Snaha o legalizaci pobytu na území České republiky za účelem realizace soukromého a rodinného života není relevantním důvodem pro udělení mezinárodní ochrany (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004 - 60, ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 - 69, nebo ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 - 44). Samotné neudělení mezinárodní ochrany ještě nemá za následek zásah do práva na rodinný a soukromý život ani do práv nezletilého dítěte. Neznamená samo o sobě realizaci správního vyhoštění, v rámci něhož budou dopady do rodinného a soukromého života příslušnými orgány posuzovány. Neudělení mezinárodní ochrany nebrání žadateli legalizovat svůj pobyt na základě pobytového oprávnění.

[21] Žádost o mezinárodní ochranu podaná ve chvíli, kdy se žadatel dozví o neudělení či zrušení pobytového oprávnění a povinnosti odcestovat z České republiky, aniž by byl zároveň tvrzen jakýkoliv relevantní azylový důvod, lze považovat za účelovou ve snaze legalizovat svůj pobyt na území České republiky na základě udělené mezinárodní ochrany (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2019, č. j. 9 Azs 430/2018 - 27).

IV. Závěr a náklady řízení

[22] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou zdejšího soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně; nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikatornímu odklonu; ani nebylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené soudní judikatury či ve

formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva. Nejvyššímu správnímu soudu tudíž nezbylo než kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítnout pro nepřijatelnost.

[23] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. června 2021

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu